

Samferdselsdepartementet

postmottak@sd.dep.no

Oslo, 30.juni 2016.

Innspill til høring om Grunnlagsdokument til Nasjonal transportplan 2018-2029.

HLF (hørselshemmedes Landsforbund) takker for invitasjon til å komme med tilbakemeldinger og overbringer med dette våre innspill til grunnlagsdokumentet til Nasjonal transportplan.

HLF er Norges største organisasjon for mennesker med funksjonsnedsettelse med rundt 60 000 medlemmer. 14,5 % av Norges befolkning over 20 år¹ har en hørselshemming som påvirker hverdagen, som sosial isolasjon og frafall fra utdanning og arbeidsliv. En del av disse har behov for omfattende rehabilitering, mens andre trenger tilrettelegging, hjelpemidler og kunnskap i å mestre sin hverdag. Gruppen hørselshemmet er mangfoldig og stadig flere rammes av hørselsnedsettelse. Anslag viser at det i 2020 vil være om lag en million av Norges befolkning som vil ha en hørselsutfordring²

Fornytt styrking av strategien om et universelt utformet samfunn

For HLF er det viktig å understreke behovet for å fortsette det viktige arbeidet med å universelt utforme infrastruktur og transporttilbud slik at alle – herunder også hørselshemmede, skal kunne komme seg fra A- B. Det er behov for en videreføring, men også en fornytt styrking av arbeidet med universell utforming.

HLF leser med bekymring at universell utforming ikke lenger er et hovedmål i nytt forslag til NTP, men et etappemål under hovedmålet fremkommelighet. Dette er etter vår mening et begrep med et mye snevrere innhold enn det universell utforming har hatt i tidligere NTP.

Universell utforming er en overordnet planstrategi og ikke bare et mål. Norge har gjennom å ratifisere FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) i 2013, anerkjent at Norge også vil forplikte seg til å arbeide for en universelt utformet transportsektor.

Når vi vet at vi står foran en eldrebølge og samtidig vet at 14,5 % av Norges befolkning over 20 år har en hørselshemming, må arbeidet med å gjøre transporttilbudet og infrastrukturen universelt utformet styrkes. I fremtiden skal ikke eldre og eldre hørselshemmede bare kunne bo hjemme, men de skal også komme seg til og fra butikken, frisøren, biblioteket og legekantoret.

¹ Engdahl B, Tambs K, Borchgrevink HM, Hoffman HJ. Screened and unscreened hearing threshold levels for the adult population: Results from the Nord-Trøndelag Hearing Loss Study. *Int J Audiol.* 2005; 44:213-30.
http://www.fhi.no/eway/default.aspx?pid=239&trq=Content_6496&Main_6157=6263:0:25,6102&MainContent_6263=6496:0:25,6109&Content_6496=6178:50246:25,6109:0:6562:14:::0:0

² Hearing impairment among adults (HIA). Oslo: Senter for medisinsk metodevurdering, Sintef – a report of a joint project, 2001

Tilgjengelighet for hørselshemmede

Hørselshemmedes behov i kollektivtransporten er knyttet til evnen til å motta informasjon, og å handle basert på den informasjonen man får i løpet av et transportløp. Mange utfordringer er knyttet til å forstå hva en skal gjøre, samt føle seg trygg når en ikke er i stand til å evakuere, eller ta i mot avviksmeldinger i trafikken.

I TØI rapport 1470/2016 Universell utforming av stasjonsområder erfaringer fra brukerne synliggjøres det utfordringer knyttet til å motta informasjon.

«Hørselshemmede møtte hovedsakelig på utfordringer knyttet til informasjon, spesielt avvikssituasjoner med buss for tog. En annen utfordring er knyttet til dårlig akustikk og ubehagelig støy som følge av dårlige høyttalere og harde flater på stasjonsområdene. Derfor er visuell informasjon det viktigste for denne gruppen. Flere etterlyser en skjerm hvor man kan lese viktige beskjeder til de reisende eller at merknadsfeltet på eksisterende skjermer i større grad blir brukt.»

HLF ber om at det arbeides med å bedre akustiske forhold på holdeplasser og stasjonsområder. Der hvor det plasseres høyttalere må det sikres god hørbarhet. Videre må det installeres teleslynge der trafikkinformasjon og informasjon annonseres, samt om bord på kollektivtransport, herunder tog, trikk, t-baner, ferger mv. I tillegg til god lyd må det sikres informasjon visuelt eller skriftlig slik at hørselshemmede kan få med seg trafikkmeldinger og beskjeder som gis underveis. Særlig er dette viktig når det gjelder trafikkavviksmeldinger samt beskjeder om evakuering.

Overordnet mål med fornyet styrkning

At universell utforming er plassert som etappemål under fremkommelighet bekymrer oss da universell utforming også er viktig under hovedmålet transportsikkerhet.

Universell utforming er en strategi og et mål som skal gjøre alle sider av transportsektoren tilgjengelig for alle – hørselshemmede møter i dag en sektor som ikke ivaretar alle behov.

HLF ber derfor om at universell utforming igjen må opp som et overordnet mål og med fornyet styrkning ved å innvilge høy ramme i investering av universell utforming. Dette vil gjøre Norge i stand til å oppfylle sine forpliktelser i FN-konvensjonen.

Vi ønsker dere lykke til i det videre arbeidet. HLF ønsker å være en medspiller med det offentlige i dette arbeidet, og ser frem til å arbeide videre med dette feltet. Ta gjerne kontakt på vale@hlf.no hvis uklarheter eller andre spørsmål.

Med vennlig hilsen for HLF

Merete J. Orholm
Leder interessepolitisk avdeling

Marte Oppedal Vale
Interessepolitisk rådgiver